

Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich za okres od września 2013 do sierpnia 2014

Sprawozdanie obejmuje okres 2013–2014 – działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich.

Rada Wykonawcza na kadencję 2013–2017 została powołana we wrześniu 2013 roku, na posiedzeniu plenarnym KDBASP w Katowicach. W jej skład weszli:

- Marek M. Górski (PK) - przewodniczący
- Błażej Feret (PŁ)
- Anna Grygorowicz (GUMed)
- Bożena Jaskowska (URz)
- Artur Jazdon (UAM) – wiceprzewodniczący
- Krzysztof Nierzwicki (UMK)
- Danuta Szewczyk-Kłós (UO) - sekretarz
- Stanisław Skórka (UP Kraków)

W listopadzie 2013 roku w Krakowie (w Bibliotece Politechniki Krakowskiej) odbyło się posiedzenie Rady Wykonawczej, którego celem było ustalenie programu działania, podział zadań dla poszczególnych członków Rady oraz sprawy organizacyjne. Gościem spotkania była przewodnicząca Rady Wykonawczej KDBASP w poprzedniej kadencji Ewa Dobrzyńska-Lankosz. Podczas spotkania ustalono, że funkcję eksperta KDBASP w zakresie prawa autorskiego i innych zagadnień prawnych związanych z funkcjonowaniem bibliotek nadal pełnić będzie Barbara Szczepańska, lista dyskusyjna konferencji dyrektorów będzie nadal administrowana przez BG Politechniki Warszawskiej, strona www Konferencji pozostanie zaś na serwerze UEK (ustalono zmienioną zasadę edytowania strony, obecnie Sekretarz RW posiada uprawnienia do edycji). Zwrócono się również do dyrektora Jolanty Stępnia (BG PW) z prośbą o reprezentowanie RW w sytuacjach wymagających natychmiastowej obecności przedstawiciela RW w instytucjach zlokalizowanych w Warszawie. Zostało wystawione formalne upoważnienie do reprezentowania RW.

W tym miejscu RW pragnie serdecznie podziękować Barbarze Szczepańskiej, Jolancie Stępnia, Dyrektor BG PW oraz Elżbiecie Golec-Nycz, Dyrektor BG UEK za pomoc i współpracę.

Według stanu na koniec lipca 2013 roku liczba członków Konferencji wynosiła 83 dyrektorów, a stan na koniec sierpnia 2014 roku to 87 dyrektorów (w ostatnim roku funkcję dyrektora przestało pełnić 5 osób; złożono 5 nowych deklaracji).

W roku 2013–2014 swoją pracę kontynuowały następujące zespoły robocze (składy osobowe zespołów podano w załączniku do sprawozdania):

- **Zespół ds. standardów dla bibliotek naukowych** (Projekt „Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce” — AFBN — realizowany od 2001 roku), którego celem jest wypracowanie standardów / wzorców funkcjonowania dla bibliotek naukowych różnych typów. W 2013 roku Przewodnicząca RW Ewa Dobrzyńska-Lankosz podpisała z SBP list intencyjny w sprawie nawiązania współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych prac badawczych. W wyniku złożonego wniosku SBP otrzymało z MKiDN grant w wysokości 139 059 zł na realizację w latach 2013/2014 zadania „Obserwatorium bibliotek: analiza funkcjonowania bibliotek”, obejmującego (obok bibliotek publicznych i pedagogicznych) również biblioteki akademickie. W grudniu 2013 roku Przewodniczący RW Marek M. Górski podpisał z SBP porozumienie w sprawie współpracy bibliotek akademickich w projekcie

„Obserwatorium Kultury”. Sygnatariuszami porozumienia są również: Konferencja Dyrektorów Bibliotek Publicznych i Konferencja Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych. W ramach projektu przygotowano nowy program komputerowy obsługujący analizę funkcjonowania bibliotek na podstawie przygotowanej wcześniej specyfikacji, opracowano również formuły operacji matematyczno-statystycznych realizowanych przez program. Po fazie testów wybrane biblioteki rozpoczęły wprowadzanie danych. Nie udało się natomiast przezwyciężyć trudności w zakresie pozyskania większej liczby bibliotek uczestniczących w projekcie. Zespół współpracuje również z powołanym przez Krajową Radę Biblioteczną zespołem, kierowanym przez prof. Barbarę Sosińską-Kalotę, którego celem jest ujednolicenie danych zbieranych przez GUS.

- **Zespół ds. elektronicznej statystyki StatEL** (wcześniej Zespół ds. deduplikacji, działa od stycznia 2011 roku) – rezultatem prac Zespołu jest corocznie opracowywana lista licencjonowanych baz danych oraz serwisów czasopism i książek elektronicznych prenumerowanych przez biblioteki akademickie. Lista zawiera liczby jednostek zasobów w ramach tych serwisów, które kupowane są w jednolitych pakietach, np. liczbę czasopism w ramach ScienceDirect. Dane pozyskuje się głównie od dostawców zasobów. Lista jest aktualizowana każdego roku i zamieszczana na stronie Konferencji do wykorzystania przez biblioteki w sprawozdaniach statystycznych.
- **Zespół ds. opracowania e-książek** (powołany w październiku 2012 roku) – zadaniem Zespołu jest centralne opracowanie w NUKAT e-książek otrzymywanych w ramach licencji na tzw. wieczyste użytkowanie (np. kolekcja Springer). Prace są prowadzone we współpracy z NUKAT. W latach 2013–2014 została przeprowadzona analiza katalogu BG AGH pod kątem występowania w nim opisów pozycji należących do kolekcji e-książek anglojęzycznych Springer. Analiza wynikała z określonych wytycznymi Zespołu ds. opracowania e-książek zadań, mających na celu przygotowanie metodologii opracowania podobnej analizy na poziomie Centrum NUKAT i ewentualne ułatwienia katalogowania e-książek przez kopiowanie już istniejących opisów. Z analizy wynika, że wprowadzie rośnie bezwzględna liczba tytułów, których opisy katalogowe znajdują się w katalogu wybranej biblioteki oraz kolekcji Springer, ale rośnie także liczba tytułów kolekcji e-książek. Procentowy udział tytułów opracowanych katalogowo jest zatem dla lat granicznych (2004 i 2009–2011) zbliżony. Wyjątek stanowi rok 2005, w którym liczba tytułów była najwyższa. Zalecenia wynikające z analizy powinny być wskazówką dla osób wykonujących podobną analizę w poziomie katalogu NUKAT. Opracowanie końcowe raportu Zespołu ds. opracowania e-książek w przygotowaniu.

W roku 2013–2014 Rada Wykonawcza powołała następujące zespoły robocze:

- **Zespół ds. kontaktów z PBN** powołany na wniosek i w wyniku dyskusji, jaka odbyła się podczas Zjazdu KDBASP w Katowicach w 2013 roku. W ramach prac zespołu odbyło się wiele konsultacji drogą mailową oraz za pomocą Skype’a, a także jedno spotkanie z twórcami PBN w warszawskiej siedzibie ICM. Na spotkaniu w ICM ustalono, że zespół w pierwszej kolejności uporządkuje cechy publikacji ujmowanych w Polskiej Bibliografii Naukowej. Takie zestawienie zostało opracowane i przekazane twórcom PBN do zastosowania w bazie. W drodze konsultacji sporządzono również dokument zawierający uwagi, zastrzeżenia i wątpliwości członków zespołu co do samej koncepcji PBN, a także zasad i praktyk stosowanych przy jej tworzeniu. Pismo to również w pierwszych dniach lipca zostało przesłane twórcom tego źródła. Do chwili obecnej nie otrzymaliśmy odpowiedzi.
- **Zespół ds. umów licencyjnych** powołany na wniosek Barbary Szczepańskiej (oficjalnego eksperta Rady Wykonawczej). Zadaniem zespołu jest analiza umów licencji zawartych w 2014 roku przez ICM oraz biblioteki na wykorzystanie komercyjnych baz danych/dostęp do zasobów cyfrowych pod względem zgodności

z obowiązującym w Polsce prawem autorskim, a w szczególności w kontekście postanowień ograniczających dozwolony użytek.

- **Zespół ds. opracowania stanowiska ws. zakupu oprogramowania do obsługi bibliotek na licencji krajowej** powołany po spotkaniu konsultacyjnym w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej (w maju 2014 roku) tematem spotkania było rozważenie propozycji podjęcia działań, których rezultatem byłby zakupu oprogramowania bibliotecznego na licencji krajowej, współfinansowany ze środków UE. Zadaniem zespołu jest przygotowanie opinii na temat zasadności podjęcia takich starań oraz określenie najważniejszych wymagań dla takiego systemu. Na tym etapie pracy nie przewiduje się przygotowania specyfikacji dla takiego systemu. Planujemy, że szczegółowa specyfikacja byłaby opracowana dopiero po akceptacji tej idei przez środowisko bibliotek akademickich, a także po wstępnej, pozytywnej opinii MNiSW dotyczącej ewentualnego finansowania zadania.

Przedstawiciele KDBASP wchodzili w skład zespołów powoływanych przez inne jednostki, których cele i zadania są istotnie powiązane z zadaniami realizowanymi przez nasze środowisko. Były to następujące zespoły:

- **Zespół specjalistyczny do spraw infrastruktury informatycznej nauki** powołany w styczniu 2014 roku na mocy Zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz.Urz.MNiSW.2014.12), w skład którego wśród 9 członków ponownie zostało powołanych troje przedstawicieli Rady Wykonawczej KD BASP. Celem działania Zespołu jest opiniowanie strategii rozwoju infrastruktury informatycznej, wniosków o jej dofinansowanie oraz sprawozdań z wykorzystania środków przyznanych na infrastrukturę informatyczną oraz specjalne urządzenia badawcze, w tym Wirtualną Bibliotekę Nauki. Kadencja zespołu kończy się 31 grudnia 2016 roku.
- **Zespół interdyscyplinarny ds. działalności upowszechniającej naukę MNiSW** – powołany w marcu 2011 roku, w skład którego weszło troje przedstawicieli środowiska szkół wyższych. Celem prac Zespołu jest opiniowanie wniosków o dofinansowanie w przedmiotowym zakresie.

Rada Wykonawcza (oraz osoby niewchodzące w skład RW, wskazane niżej) brała udział w wielu zadaniach, spotkaniach, konsultacjach, przygotowywała opinie dotyczące planowanych aktów prawnych i dokumentów, a także opinie i stanowiska dla różnych instytucji. Najważniejsze z tych prac to:

- 1) Przygotowanie opinii ws. projektu z dnia 1 października 2013 r. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (większość naszych wniosków uwzględniono) [10/2013].
- 2) Przygotowanie odpowiedzi na pismo dotyczące wysokości środków publicznych wydatkowanych w 2012 roku na rzecz m.in. Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich [10/2013].
- 3) Współpraca w przygotowaniu wspólnego (KD BASP, SBP, Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych oraz Stowarzyszenia EBIB) stanowiska, dotyczącego dozwolonego użytku publicznego (po konsultacjach, stanowisko opracowała B. Szczepańska) [11/2013].
- 4) Uczestnictwo w Forum Prawa Autorskiego [11/2013, 12/2013, 01/2014, 03/2014] (KDBASP reprezentowała B. Szczepańska).
- 5) Podpisanie porozumienia z SBP ws. współpracy bibliotek akademickich w projekcie Obserwatorium Kultury (AFB) [12/2013].
- 6) Spotkanie konsultacyjne w MKiDN ws. PLR (z udziałem B. Szczepańskiej) [01/2014].

- 7) Konsultacje z BN ws. zmiany ustawy PZP (dot. zwolnienia książek z przetargów) [02/2014].
- 8) Przygotowanie odpowiedzi i danych na pytania dot. danych do *Raportu o stanie bibliotek* przygotowywanego przez BN [02/2014].
- 9) Przygotowanie pisma ws. projektu ARROW+ skierowanego do Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Autorów i Wydawców „Polska książka” (po konsultacjach, ostateczne stanowisko opracowała B. Szczepańska) [03/2014].
- 10) Spotkanie konsultacyjne dotyczące ewentualnego zakupu oprogramowania do obsługi biblioteki (współorganizator dyr. Jolanta Stępniaak , BG PW) [05/2014].
- 11) Ankieta płacowa [05-06/2014].
- 12) Przygotowanie stanowiska ws. braku wyników 27 sesji Komitetu ds. Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych (SCCR) Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) skierowane do MKiDN (ostateczne stanowisko opracowała B. Szczepańska) [05/2014].
- 13) Udział w panelu dyskusyjnym dotyczącym e.o. Panel odbył się podczas Warszawskich Targów Książki [05/2014].
- 14) Przygotowanie pisma wspierającego inicjatywę organizacji kongresu IFLA w Polsce w 2017 roku, skierowanego do SBP oraz listu intencyjnego dot. udziału KDBASP jako partnera [06/2014].
- 15) Komentarz autorstwa B. Szczepańskiej (występującej jako ekspert Konferencji) dotyczący opinii rzecznika Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu w sprawie C-117/13 odnośnie do działalności digitalizacyjnej bibliotek [*Rzeczpospolita*, 06/2014].
- 16) Spotkanie Konsultacyjne bibliotek otrzymujących egzemplarz obowiązkowy (dyr. Jolanta Talbierska, BUW) [06/2014].
- 17) Przygotowanie pisma ws. egzemplarza obowiązkowego, wysłane do Przewodniczącej Sejmowej Komisji Kultury i Środków Masowego Przekazu Iwony Śledzińskiej-Katarasińskiej (w tej sprawie otrzymaliśmy odpowiedź uznającą nasze argumenty) [05/2014]. Dodatkowo KRASP podjął uchwałę wyrażającą poparcie dla stanowiska wyrażanego przez KDBASP [06/2014].
- 18) Współpraca w przygotowaniu wspólnego (KDBASP, SBP, Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych oraz Stowarzyszenia EBIB) stanowiska dotyczącego założeń do projektu ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego (re-use) (po konsultacjach, stanowisko opracowała B. Szczepańska) [06/2014].
- 19) Dezyderat Komisji Kultury i Środków masowego Przekazu Sejmu PR w sprawie e.o. skierowany do MKiDN [07/2014].
- 20) Udział w konferencji uzgodnieniowej zorganizowanej przez Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (MAiC) oraz konsultacje pokonferencyjne dotyczące założeń projektu ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (KDBASP reprezentowała B. Szczepańska) [07/2014].
- 21) Stałe kontakty B. Szczepańskiej (występującej jako ekspert Konferencji) z MKiDN w sprawach dotyczących prawa autorskiego, w tym wniosek o wykładnię problemów prawa autorskiego oraz w sprawie implementacji dyrektywy re-use [07/2014].
- 22) Przygotowanie dla MNiSW opinii dotyczącej dokumentu *Plan Wdrożenia Otwartego Dostępu do Treści Naukowych w Polsce* [08/2014].

Z satysfakcją należy podkreślić, że KDBASP została uznana jako ciało opiniujące rozporządzenia i dokumenty ministerstw (głównie MNiSW) i innych instytucji istotnych z punktu widzenia funkcjonowania bibliotek w środowisku akademickim. W ten sposób

nasze opinie, chociaż nie zawsze respektowane, są wyrażane w możliwie najbardziej reprezentatywnej formie.

Cieszy również podtrzymywana współpraca środowiskowa w prezentowaniu stanowiska pracowników bibliotek, już nie tylko z SBP, ale także z wieloma członkami Krajowej Rady Bibliotecznej i przedstawicielami kierunków bibliologicznych na uczelniach. Jest to niezwykle ważne w naszej bieżącej pracy.

Aktywna pozostaje lista dyskusyjna Konferencji stanowiąca największe forum wymiany informacji o działalności KDBASP. Jest na niej miejsce na pytania o sprawy jednostkowe bibliotek, jak i wymianę opinii o problemach interesujących wszystkich dyrektorów.

Wśród dyskusji podejmowanych na liście konferencji można wyróżnić kilka wątków. Część z nich jest aktualna od wielu lat i zawsze wzbudza zainteresowanie i dyskusję:

- sprawy kadrowe (kadencyjność dyrektorów bibliotek akademickich, okresowa ocena pracowników),
- zbiory biblioteczne (sprawy związane z zakupem zbiorów, zakup e-książek, norm),
- udostępnianie zbiorów (głównie kwestie związane z udostępnianiem e-książek, opłaty za korzystanie z bibliotek, wypożyczalni międzybibliotecznych, udostępnianie zbiorów dla osób z dysfunkcją wzroku),
- zagadnienia prawne i organizacyjne (deregulacja bibliotekarzy dyplomowanych, nowelizacja PZP, statystyka GUS, egzemplarz obowiązkowy, ostrzeżenia przed próbami niekorzystnego dla bibliotek interpretowania niektórych przepisów prawnych oraz próbami wyłudzenia pieniędzy, zapisy umów licencyjnych),
- opinie dot. interpretacji poselskich, funkcjonowania programów finansujących różne projekty (np. DUN) projektów (np. Academia).

W 2014 roku, na podstawie ankiet, przeprowadzano analizę wysokości wynagrodzeń pracowników bibliotek uczelnianych. Wydaje się, że dyskusja, jaka w tej sprawie odbyła się podczas zjazdu w Katowicach w 2013 roku spowodowała nieznaczny wzrost liczby respondentów, nadal jednak wiele bibliotek nie bierze udziału w badaniach, zatem otrzymane dane nie są do końca miarodajne. W 2014 roku udział w ankiecie wzięło 50 bibliotek. Szczegółowa analiza wyników badań zostanie przedstawiona w oddzielnej prezentacji.

Nieznacznie zmieniona została strona www Konferencji (zmiana została spowodowana m.in. korektą oprogramowania, która umożliwiła edycję treści na stronie przez Sekretarza RW KDBASP). Zamieszczane są na niej dokumenty, uchwały, opinie, notatki związane z działalnością KDBASP i RW.

Niniejsze sprawozdanie opracowała Rada Wykonawcza KDBASP przy współpracy kierowników i koordynatorów zespołów powołanych przez Radę.

Rada Wykonawcza KDBASP
wrzesień 2014 roku

Załącznik nr 1

Skład Zespołów (stan na dzień 31 sierpnia 2014 r.)

Zespół ds. standardów dla bibliotek naukowych

1. Artur Jazdon – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu – kierownik zespołu
2. Lidia Derfert-Wolf – Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
3. Ewa Dobrzyńska-Lankosz – Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków
4. Barbara Dybicz – Główna Biblioteka Komunikacyjna w Warszawie
5. Mirosław Górny – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
6. Marek M. Górski – Politechnika Krakowska
7. Aureliusz Potempa – UE w Krakowie
8. Maria Sidor – Wyższa Szkoła Biznesu – NLU w Nowym Sączu

Zespół ds. kontaktów z PBN

1. Anna Grygorowicz, Gdański Uniwersytet Medyczny, koordynator Zespołu
 2. Renata Birska, Uniwersytet Medyczny w Lublinie
 3. Dorota Buzdygan, Politechnika Krakowska
 4. Maria Garczyńska, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków
 5. Anna Jańczyk, Politechnika Opolska
 6. Małgorzata Rychlik, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
 7. Dorota Tkaczyk, Politechnika Lubelska
- Współpraca: Ewa Rozkosz, Dolnośląska Szkoła Wyższa

Zespół ds. opracowania stanowiska ws. zakupu oprogramowania do obsługi bibliotek na licencji krajowej

1. Bożena Jaskowska, URz, koordynator Zespołu
2. Maria Burchard, NUKAT
3. Piotr Karwasiński, UAM
4. Ewa Kobierska-Maciuszko, NUKAT
5. Elżbieta Mroczek, PW
6. Barbara Orłowska, UO
7. Wojciech Sachwanowicz, UMK
8. Roman Tabisz, BUW

Zespół ds. umów licencyjnych*

1. Barbara Szczepańska (ekspert KDBASP), Kancelaria prawna Hogan Lovells w Warszawie, koordynator Zespołu
2. Justyna Andrzejczak, AWF w Poznaniu
3. Dominika Czyżak, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
4. Ewa Kozarska, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
5. Anna Kubacka, Akademia Pomorska w Słupsku
6. Aleksandra Łukaszewicz-Alkazar, Mediateka, Akademia Sztuki w Szczecinie
7. Stanisław Skórka, UP Kraków
8. Danuta Szewczyk-Kłos, Uniwersytet Opolski
9. Teresa Trzcińska-Grzywacz, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
10. Gabriela Waliszewska, Uniwersytet Łódzki
11. Dorota Wierzbicka, Uniwersytet Opolski

* Podany skład Zespołu obejmuje osoby, które ostatecznie przygotowały i przesłały materiały będące podstawą do opracowania analizy umów licencyjnych.

Zespół ds. elektronicznej statystyki StatEL

1. Lidia Derfert-Wolf, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, kierownik zespołu
2. Urszula Cieraszewska, UE w Krakowie

3. Helena Juszczyk, Politechnika Krakowska
4. Michał Kordek, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
5. Mirosława Modrzewska, Gdański Uniwersytet Medyczny
6. Elżbieta Mroczek, Politechnika Warszawska
7. Iwona Socik, Politechnika Warszawska
8. Paulina Studzińska-Jaksim, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
9. Gabriela Waliszewska, Uniwersytet Łódzki

Zespół ds. opracowania e-książek

1. Maria Garczyńska, AGH - koordynator
2. Łukasz Bednar, Politechnika Wrocławska
3. Bartłomiej Duda, UP w Krakowie
4. Alicja Prokopowicz, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
5. Katarzyna Regulska, UE w Poznaniu
6. Magdalena Rowińska – Centrum NUKAT
7. Anna Rutkowska, Uniwersytet Łódzki
8. Wojciech Sachwanowicz, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
9. Jolanta Sobielga, Politechnika Świętokrzyska
10. Małgorzata Wornbard, Politechnika Warszawska

Przedstawiciele KDBASP w zespołach zewnętrznych

Zespół specjalistyczny ds. spraw infrastruktury informatycznej nauki

1. Błażej Feret, Politechnika Łódzka
2. Anna Grygorowicz, Gdański Uniwersytet Medyczny
3. Jolanta Stępiak, Politechnika Warszawska

Zespół interdyscyplinarny ds. działalności upowszechniającej naukę MNiSW

1. Bożena Bednarek-Michalska, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
2. Aneta Januszko-Szakiel, Krakowska Akademia im. A.F. Modrzewskiego
3. Krystyna Kocznorowska – Uniwersytet Warszawski